Jaarplan 2026

Stichting Zero Waste Nederland

Het jaarplan is de uitwerking voor 2026 van het Meerjarenbeleidsplan 2026-2029, zoals gepubliceerd op zerowastenederland.nl.

1. Voorwoord: van fundament naar impact

Na een jaar van professionalisering en het leggen van een stevig fundament in 2025, staat 2026 voor Stichting Zero Waste Nederland in het teken van verdieping, verbreding en zichtbaarheid.

We breiden onze succesvolle campagnes uit, professionaliseren onze dienstverlening richting gemeenten en boren nieuwe doelgroepen aan, zoals de jeugd. Om onze ambities waar te maken, investeren we dit jaar in de professionalisering van onze contentcreatie en het trainen van onze onmisbare vrijwilligers.

In dit jaarplan presenteren wij onze speerpunten en projecten voor 2026, waarmee wij Nederland stap voor stap afvalvrij maken.

2. Voor consumenten

Onze campagnes zijn erop gericht om de consument handelingsperspectief te bieden. We maken de Zero Waste leefstijl leuk, toegankelijk en normaal.

2.1 Week Zonder Afval & Zero Waste Tours

De Week Zonder Afval is onze jaarlijkse vlaggenschipcampagne. Na het succes van 2025, waarin we een breed publiek bereikten, zetten we in 2026 in op schaalvergroting.

- **Grote publieksactiviteit:** Naast de mediacampagne en workshops ontwikkelen we een publieksactie in samenwerking met onze strategische partner HVC. Doel is om Zero Waste tastbaar te maken via interactie en educatie.
- **Landelijke tours:** Als vast onderdeel vinden wederom de landelijke Zero Waste Tours plaats, waarbij deelnemers met onze lokale gidsen op pad gaan om verpakkingsvrij boodschappen te doen.

2.2 Koop Niks Nieuws-challenge

Deze challenge die al een aantal jaar succesvol draait, daagt deelnemers uit om een jaar lang geen nieuwe spullen te kopen. Om de impact te vergroten en een jongere doelgroep aan te spreken, gaan we aan de slag met het ontwikkelen van een schaalbare campagne die zowel online als offline inzetbaar is.

- **Online toolkit:** We ontwikkelen een digitale toolkit met visuele uitingen, zoals afbeeldingen en korte video's, een uitgebreide onepager met de basisregels en tips voor de challenge, en inspirerende verhalen. Deze toolkit kan worden ingezet op diverse social media-platformen en stelt deelnemers in staat de campagne te delen en zo de zichtbaarheid te vergroten.
- **Offline uitbreiding:** We onderzoeken de mogelijkheden voor een offline component van de challenge. Geïnspireerd op initiatieven zoals The Clothing Loop, willen we een concept ontwikkelen dat de Zero-Wastegedachte fysiek tastbaar maakt en een community van deelnemers lokaal verbindt.

2.3 ‘Neem gerust je eigen verpakking mee’-sticker

Met het oog op de wetgeving van 2027 (verplichte uitingen over Bring Your Own), blazen we deze campagne nieuw leven in. We willen onze sticker als de standaard positioneren.

- **Social media challenge:** Consumenten en ondernemers delen foto's van de sticker met een specifieke hashtag.
- **Lokale stickerdagen:** In samenwerking met ondernemersverenigingen en gemeenten organiseren we actiedagen in specifieke steden om de sticker breed uit te rollen.
- **Samenwerkingen:** We zoeken naar samenwerkingen met ministerie, Milieu Centraal en andere partijen om deze campagne breder gedragen te krijgen.

2.4 Overige campagnes

In 2026 geven we gas op de Koop Niks Nieuws Challenge en Wasbaar Welkom (consortium NWO), en duurzame feestdagen. Voor andere campagnes werken we pragmatisch en geven we gas/zetten nieuwe campagnes in waar we kansen zien. Hiermee willen we flexibel zijn en sensitief naar de actualiteiten.

2.5 Jeugdafdeling en gastlessen

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. In 2026 start Zero Waste Nederland met een specifieke tak gericht op de nieuwe generatie. We richten een jeugdafdeling op om kinderen en jongeren actief te betrekken.

- **Gastlessen:** Ontwikkeling van interactieve lessen voor scholen waarin kinderen en jongvolwassenen leren over afvalvermindering.
- **Ambassadeurs:** Het opbouwen van een netwerk van jeugdambassadeurs die in hun eigen omgeving peers inspireren.

2.6 Professionalisering consumentencommunicatie

Om onze leidende positie te behouden en de kwaliteit van onze blogs, tips en opiniestukken te waarborgen, wordt consumentencommunicatie in 2026 een gefinancierd project. We stappen af van de volledige afhankelijkheid van vrijwilligers voor contentcreatie. Dit stelt ons in staat de technische infrastructuur te onderhouden en de communicatiestrategie structureel te versterken.

3. Voor overheden

Gemeenten spelen een sleutelrol in de transitie naar een circulaire economie. Wij ondersteunen hen met kennis, evenementen en beleidsadvies.

3.1 Zero Waste Festivals

Gedragsverandering achter de voordeur is voor veel gemeenten een uitdaging. Het Zero Waste Festival is het antwoord: een positief cadeau van de gemeente aan haar inwoners om kennis te maken met een afvalvrije leefstijl.

- In 2026 staan al diverse festivals gepland.
- Financiering: deze festivals vereisen geen subsidie vanuit de stichting; ze worden volledig bekostigd door de afnemende gemeenten.

3.2 Wasbaar Welkom

Met dit project stimuleren we het gebruik van wasbare luiers, menstruatieproducten en incontinentiemateriaal. De focus in 2026 ligt op:

- **Uitbreiding:** Meer gemeenten aantrekken voor structureel aanbod (incl. uitleensystemen/abonnementen).
- **Professionalisering Toolkit:** Nieuwe materialen voor consultatiebureaus, kinderopvang en zorginstellingen.
- **Partnerschappen:** Onderzoeken van financieringsmogelijkheden, zoals via de UPV Wasbare Luiers of andere subsidies, én strategische partnerschappen met zorginstellingen, gemeenten en leveranciers van wasbare producten.
- **Impactmeting:** Rapportages over afvalbesparing en kostenreductie om bestuurders te overtuigen.

3.3 Kennisopbouw & gemeentelijke dossiers

Zero Waste Nederland bezit unieke expertise op dossiers als de Ja/Ja-sticker, herbruikbare bekersystemen en lokale beleidsmaatregelen. Deze kennis ligt nu veelal bij één persoon en om de impact te vergroten, gaan we deze kennis in 2026 borgen en ontsluiten.

- **Output:** Overzicht van op welke onderwerpen / dossiers we deskundig zijn. Handleidingen, presentaties en gestandaardiseerde adviestrajecten.
- **Doel:** Een breed consultancy-aanbod waarmee we gemeenten gericht ondersteunen bij implementatie van beleid.

3.4. Certificering van gemeenten als Zero Waste City.

Zero Waste Nederland is samen met Fair Resource Foundation als enige Nederlandse instantie bevoegd om met gemeenten het certificeringsproces van Zero Waste Europe tot Zero Waste City te doorlopen. In 2026 streven we ernaar tenminste één Nederlandse gemeente zich te laten committeren aan het traject van certificering.

3.5. Lobby

Met een nieuw kabinet dat in 2026 aantreedt en een vernieuwde Tweede Kamer heeft lobby richting de overheid het komende jaar onze volle focus. Zero Waste Nederland adviseert overheden gevraagd en ongevraagd rondom het thema afvalpreventie. Op deze manier wil Zero Waste Nederland een structurele norm- en systeemverandering teweegbrengen.

We houden voor ons relevante internetconsultaties nauwlettend in de gaten, en schrijven onze zienswijze op deze onderwerpen. Indien nodig stemmen we af met andere maatschappelijke partijen, onze achterban, of adviseurs om tot een gedegen standpunt te komen.

3.6. En verder

In 2026 blijven we gemeenten enthousiasmeren voor het afnemen van een of meerdere van bovenstaande activiteiten. We ontwikkelen printables met informatie, zijn in de afrondende fase voor het maken van een promotievideo over het Zero Waste Festival, en we maken een one-pager over de Zero Waste Cities-certificering. We blijven daarnaast in contact met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) om te zien of we tot een visie / plan van aanpak kunnen komen rondom de Zero Waste Festivals en/of circulair beleid.

3.5. En verder

En verder blijven we op aanvraag workshops, lezingen en Zero Waste-tours verzorgen

4. Voor bedrijven

Bedrijven spelen een sleutelrol in de transitie van een wegwerpmaatschappij naar een circulaire economie. Waar we in voorgaande jaren vooral inzetten op bewustwording, richten we ons in 2026 op concrete implementatie en bedrijfsvoering.

4.1 Consultancy en maatwerk

Voor bedrijven die klaar zijn voor de volgende stap, bieden we consultancy-trajecten aan. We leveren maatwerkadvies aan bedrijven die hun bedrijfsvoering willen verduurzamen of specifieke afvalstromen willen elimineren.

Onze focus ligt op praktische, direct toepasbare oplossingen die verder gaan dan recycling: we kijken naar preventie aan de bron en hergebruik.

4.2 Betrekken van retailers

Retailers spelen een sleutelrol in de circulaire economie. In 2026 willen we intensiever samenwerken met retailers om hen te ondersteunen bij het verminderen van verpakkingsafval en het verduurzamen van hun supply chain.

We hebben al honderden contacten met retailers dankzij onze BYO-sticker, die klanten aanspoort eigen verpakkingen mee te brengen. Dit heeft de bereidheid van retailers om bij te dragen aan afvalvermindering bewezen, maar we hebben hen tot nu toe nog niet verder betrokken.

In 2026 willen we onderzoeken hoe we onze samenwerking met retailers kunnen verdiepen, door hen verder te ondersteunen in hun bedrijfsvoering en bij het betrekken van hun klanten. Dit netwerk vraagt meer aandacht en concrete actie om ze daadwerkelijk te helpen circulaire stappen te zetten.

5. Bewaken Zero Waste gedachtegoed

5.1 Profilering als kennisautoriteit

Een van de belangrijkste doelstellingen van Stichting Zero Waste Nederland is het bewaken en uitdragen van het Zero Waste gedachtegoed. Om dit effectief te realiseren, is het essentieel om de stichting te positioneren als een autoriteit op het gebied van circulaire economie en duurzaam afvalbeheer en -preventie. In 2026 willen we een prominente rol spelen in relevante netwerken en evenementen, zoals de Week van de Circulaire Economie en het Grondstoffencongres van de NVRD, waar we onze visie en expertise delen.

Daarnaast streven we ernaar om betekenisvolle relatie op te bouwen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), door bijvoorbeeld het aanbieden van webinars en het adviseren van gemeenten over Zero Waste initiatieven en circulaire strategieën. Op deze manier willen we onze kennis en netwerk vergroten en onszelf beter zichtbaar maken.

5.2 Sprekersbureau & trainingen

Zero Waste Nederland drijft op de inzet van vrijwilligers. In 2026 investeren we in hen door het organiseren van sprekerstrainingen.

Hiermee leiden we een poule van experts op die namens de stichting lezingen en tours kunnen geven. Zo vergroten we onze slagkracht richting bedrijven en gemeenten. Om deze professionalisering te faciliteren, optimaliseren we dit jaar tevens het juridisch raamwerk rondom mandaat en volmacht.

6. Circulaire onderzoeksprojecten

Zero Waste Nederland heeft in 2025 actief meegeschreven aan twee aanvragen van consortia binnen circulaire onderzoeksprojecten, namens de landelijke overheid. Wij brengen cruciale expertise in op het gebied van gedragsverandering en consumentenacceptatie en vormen de brug tussen technische innovatie en de eindgebruiker. In 2026 hopen wij op toekenning en willen we met deze projecten aan de slag.

Focus: We richten ons op projecten die herbruikbare alternatieven (bijv. wasbare hygiëneproducten) ontwikkelen en opschalen, of die eenmalige plastic verpakkingen tegengaan.

7. Dagelijkse praktijk

7.1 ANBI

Zero Waste Nederland voldoet aan de vereisten om een ANBI-stichting te worden. In 2026 vragen wij deze status aan.

7.2 Sociale media, website, mailings

Eind 2025 zetten we stappen naar een beter beheersbaar gebruik van sociale media en een eenduidige huisstijl tussen website, digitale nieuwsbrief en sociale media. In 2026 verwachten we dat er een concreet plan van aanpak ligt waarmee we gericht aan de slag kunnen als het gaat om het maken van content voor de website, het posten op sociale media en het versturen van mailings.

7.3 Fondsenwerving

Stichting Zero Waste Nederland is een organisatie zonder winstoogmerk. De inkomsten worden volledig aangewend ten behoeve van de doelstelling. Onze inkomsten komen uit:

1. Subsidies: Projectsubsidies van overheden (o.a. gemeenten, ministeries) en vermogens- en private fondsen voor specifieke campagnes en activiteiten (zoals Week Zonder Afval). Onderzoeksgelden: Vergoeding voor onze bijdrage aan onderzoek samen met derden, gefinancierd vanuit subsidies.
2. Donaties: Periodieke en eenmalige giften van particulieren en bedrijven.
3. Dienstverlening: Vergoedingen voor geleverde diensten die direct bijdragen aan de doelstelling, zoals:
    - Organisatie van Zero Waste Festivals in opdracht van gemeenten.
    - Het geven van lezingen, workshops en trainingen.
    - Consultancy-opdrachten voor gemeenten en bedrijven.

Zero Waste Nederland is voor haar inkomsten deels afhankelijk van subsidies en donaties. We investeren in 2026 in het schrijven van projectplannen en het aanvragen van zowel projectsubsidies als institutionele financiering om onze

werkzaamheden gefinancierd te krijgen. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheid om donateurs via een online donatieplatform aan ons te binden.

Vastgesteld door het bestuur van Stichting Zero Waste Nederland op 16 januari 2026.